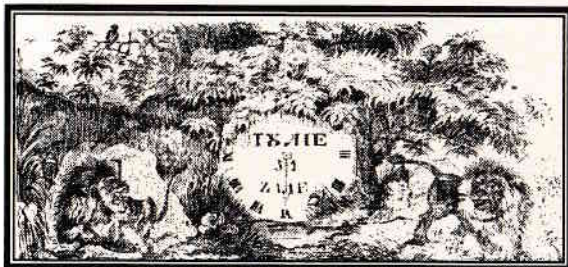

LBRIS

We know
books

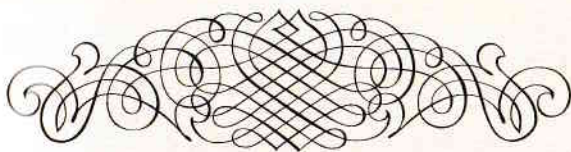
Antoaneta Olteanu

Calendarele poporului român
iulie

denumire populară

cuptori, cuptor, coptori,
adică luna fierbințelilor și a coacerilor

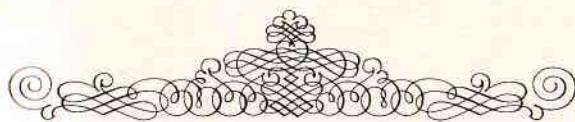

Sfaturi generale: Semănați pentru a doua oară spanac și varză, udați straturile cu apă de vale, dacă este secetă. Pânea coaptă în luna aceasta și în cea viitoare se mucezește lesne, puneți deci sare și chimen într-însa. Fânul proaspăt este vătămător vitelor dacă nu se udă mai nainte puțin (Mangiuca, 1882, p. 22). ♦ Curățește șura și podurile, că e aci secerea, pe când poartă grije să ai bani, ca să le poți aduna, când sunt în pârgă, și nu răscoapte, că se scutură, și o mulțime de grăunțe și nici fărina din ele nu e cu spor la aluat. Pe când te apuci de secere, cucuruzul să fie săpat a doua oară. Plivește viile, dar nu pe timp prea cald, ca să nu se împiedice strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă, ca albinele s-o aibă la îndemână. Aruncă deasupra ei bucăți de paie, ca să nu se înece. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scuturate să nu se prăpădească. Acestea ține-le de sămânță, că-s cele mai frumoase. Udă curechiul băntuit de omide cu apă cu săpun sau din topilă (CS, 1918, p. 75).

Prevestiri de timp: Cum e de cald în luna lui Cuptor, așa de frig va fi în Faur (Gherman-5, p. 137). ♦ Dacă păianjenul își rupe pânza în două, va ploua (CS,

1918, p. 16). ♦ Dacă luna plină are curte la amiază și răsărit, urmează timp senin sta-tornic (CS, 1918, p. 16). ♦ Vânt mai bătrân, de strâns (Niculiță-Voronca, I, p. 290). ♦ Când mușuroaiele de furnici sunt mai ridicate decât de obicei, atunci va urma iarna grea (Mangiuca, 1882, p. 22). ♦ Căldura mare însemnează an mănós (Mangiuca, 1882, p. 22). ♦ Dacă în luna lui iuliu se schimbă adese ploaia cu senin cald, atunci mană roada în câmp (Mangiuca, 1883, p. 22).

1 iulie

Cosmandinul;

Ana-Foca

Sf. Ierarh Leontie

de la Rădăuți;

Sf. Mc. doftori fără de argint

Cosma și Damian

Lună prin tradiție consacrată secerișului, temerea principală a oamenilor era aceea de a nu-și pierde recolta obținută cu atâta trudă. De aceea vom întâlni în calendar numeroase zile în care este evitat lucrul din dorința de a nu trezi cumva mânia divinităților răspunzătoare de producerea grindinei sau a incendiilor grânelor.

Ana-Foca este, prin intermediul etimologiei populare, o sărbătoare a focului, care poate cuprinde tot ce are mai de preț gospodarul.

Cosmandinul – sfinții doctori fără de arginți Cosma și Damian – este o sărbătoare paralelă, care este ținută pentru a fi feriți de orice fel de boli.

Sf. Ierarh Leonte de la Rădăuți. S-a născut la începutul secolului al XIV-lea, în orașul Rădăuți, din părinți evlavioși. Încă din copilărie, însoțit de ai săi, mergea deseori la catedrala voievodală din orașul său. Astfel a îndrăgjit viața bisericească, fiind instruit de către preoții și monahii de acolo. Va îmbrăca haina monahală încă din linerețe, cu numele Lavrentie. După o vreme petrecută la Rădăuți, se va retrage la un schit

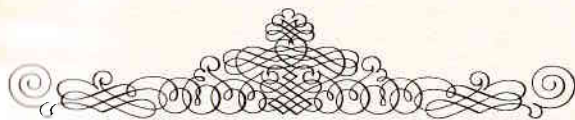

din preajma Putnei, unde este hirotonit preot și ales egumen al schitului (Schitul lui Lavrentie sau Schitul Laura). Potrivit tradiției, la acest schit se va retrage mai apoi și Daniil Sihastrul, sub povățuirea egumenului Lavrentie. A fost episcop al Rădăuților (*Dicționarul*, p. 172).

Sf. Mc. Cosma și Damian. Cosma și Damian, frați după trup, s-au născut în Roma cea veche, dintr-un tată și o măică, și au crescut în dreapta-credință. Aceștia învățând meșteșugul doctoricesc, tămăduiau toate boalele și toate neputințele, căci la toate aveau împreună ajutorul lui Dumnezeu și preste câți din oamenii cei ce pătimeau și din dobitoace își puneau mâinile lor, îndată aceia se făceau sănătoși desăvârșit. Ei, bunii tămăduitori, de la nimeni nu luau plată pentru tămăduiri, pentru care s-au și numit doctori fără de arginți (*Viețile sfinților*, XI, p. 2).

Tradiții: Au fost niște doctori care umblau prin lume din loc în loc și tămăduiau pe bolnavi, fără a le lua pentru aceasta vreo plată (*Pamfile*, 1997, p.105). ♦ Cosma și Damian vindecă oamenii de boale (*Speranția*, VI, f. 62). ♦ De Ana-Foca arde piatra în apă (Joacă soarele în apă; *Pamfile*, 1997, p. 106).

Apărător de rele și durere: Pentru a fi feriți de boli (*Pamfile*, 1997, p. 105). ♦ A doua și a treia zi după Sf. Petru o serbează sătenii ca să fie feriți de zloată și grindină (*Gorovei*, 1995, p. 269). ♦ Cine nu păzește Ana-Foca și lucrează la vie, soarele îi va dogori via cu arșiță și aceasta se va usca (*Pamfile*, 1997, p. 106). ♦ E rea de trăsnet

și de foc. O femeie care a lucrat de Ana Foca, când s-a dus să caute caii a fost lărsnită (*Drăguț*, p. 136). ♦ Ziua de Foca se ține spre a fi scutit prin întreg anul de vreo daună de foc sau ca să roadă șoarecii lucrurile din ladă (*Gorovei*, 1995, p. 91). ♦ Se ține pentru boale năprasnice, să nu cadă ca un foc odată peste om (*Speranția*, I, f. 338 v).

2 iulie

*Aducerea veșmântului
Născătoarei de Dumnezeu
în Vlaherne;
Sf. Voievod Ștefan cel Mare*

Aducerea veșmântului Născătoarei de Dumnezeu în Vlaherne. Doi bărbați cinstiți, Galvie și Candid, au găzduit în casa unei femei văduve, evreică, care era bătrână și cinstită prin viața curată, care le-a spus: „Aici la mine este ascuns veșmântul Prea Curatei Fecioare Maria, care a născut pe Hristos Dumnezeu. În timpul când ea s-a mutat din cele pământești la cele cerești, era acolo, la vremea îngropării ei, una din strămoșele mele, – văduvă, – căreia i s-a dat veșmântul acela, după hotărârea Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu. Aceea luând veșmântul, l-a păzit cu cinste în tot timpul vieții sale, apoi, murind, l-a încredințat în pază unei fecioare din neamul său, poruncindu-i cu jurământ ca nu numai veșmântul Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu să-l păzească, ci și fecioria ei s-o păzească pentru cinstea Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu.

Deci fecioara aceea, în tot timpul vieții sale păzind cu multă cinste veșmântul acela, când s-a apropiat de sfârșitul său, l-a încredințat și ea la o altă fecioară, tot din neamul său; astfel că, din fecioară în fecioară, trecând mulți ani, acest scump veșmânt a ajuns până la smeritele mele mâini, care am îmbătrânit în viață curată, fără bărbat..." (Viețile sfinților, XI, pp. 45, 47-48).

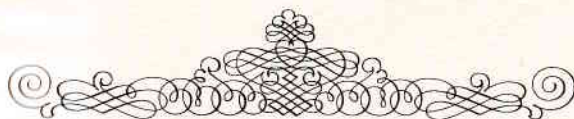
Sf. Voievod Ștefan cel Mare. Preaslăvitul Ștefan Vodă al Moldovei s-a născut din binecredincioșii creștini Bogdan Vodă, fiul lui Alexandru cel Bun, din neamul Mușatinilor, și din Doamna Oltea Maria, din neamul Basarabilor. Ca vrednic vlăstar domnesc, Ștefan a primit o temeinică educație în spiritul cuvenit, cel al credinței străbune, al respectului datinilor și rânduielilor neamului, și a fost instruit în mănuierea armelor epocii. Rămas orfan de domnescul său părinte, înspăimântat și neajutorat, a mers la pustnicul Daniil Sihastrul, singurul în stare să-i dea îmbărbătare și povață înțeleaptă, credință tare în Dumnezeu și nădejde în zile mai bune. El s-a dovedit creștin desăvârșit, un mare domnitor și strălucit conducător de oști, nebiriit protector al dumnezeiescului așezământ care este Biserica neamului. Apărându-și țara împotriva turcilor, el apăra Biserica strămoșească și însăși credința ortodoxă (Proloagele, XI, pp. 8, 9).

3 iulie

Sf. Mc. Iachint;
Sf. Ierarh Anatolie
al Constantinopolului

Sf. Mc. Iachint. Pe când Traian împărătea la Roma, se făcuse prigonire mare contra creștinilor;

pentru că era dată poruncă împărătească ca toți cari sunt sub stăpânirea lui să aducă jertfă zeilor, iar cei ce nu vor voi să facă aceasta, să fie dați la munci. Într-acea vreme era în palaturile împărătești un tânăr ales, pe nume Iachint, de neam din Chesareea Capadochiei. El era de credință creștin adevărat, slujind în taină lui Hristos Dumnezeu și împodobindu-se cu curăția, cu înfrânarea, cu blândețele și cu toate lucrurile bune. Iachint, tânărul cel frumos, nu s-a dus cu împăratul la idoli, ci a rămas în palaturile împărătești, unde, intrând într-o cămară mică, deosebită, se ruga cu dinadinsul către adevăratul Dumnezeu... (Viețile sfinților, XI, p. 61).

Sf. Ierarh Anatolie al Constantinopolului. Cel dintre sfinți, părintele nostru Anatolie, patriarhul Constantinopolului, a fost ridicat la scaun în locul sfântului Flavian, pe vremea sfârșitului împărăției lui Teodosie cel Tânăr și la începutul împărăției lui Marchian. În acel timp a fost în Halchedon al patrulea sobor a toată lumea al sfinților părinți (Viețile sfinților, XI, p. 75).

4 iulie

Cuv. Andrei,
Arhiepiscopul Cretei;
Cuv. Marta

Cuv. Andrei, Arhiepiscopul Cretei. Andrei, dumnezeiescul nostru părinte, își avea patria în vestitul Damasc. El până la vârsta de șapte ani era fără glas, neputând să grăiască nicidecum. Ducându-se împreună cu părinții săi să se cuminece cu prea curatele Taine, adică cu trupul și sângele Domnului, s-a făcut o minune

